

УДК 657

АГРОІННОВАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

Р. Андрушко, к. е. н., доцент

ORCID ID: 0000-0003-1235-4511

З. Мирончук, к. е. н., доцент

ORCID ID: 0000-0002-7044-6695

Львівський національний аграрний університет

© Р. Андрушко, З. Мирончук, 2020

<https://doi.org/10.31734/agrarecon2020.03-04.010>

Андрушко Р., Мирончук З. Агроінновації як об'єкт обліку та контролю

Викладено сучасні аспекти інноваційної діяльності підприємств АПК та вказано на доцільність інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва. З'ясовано, що розвиток агроінновацій є важливою передумовою економічного зростання національної економіки та підвищення конкурентоспроможності продукції й формування продовольчої безпеки країни. Вказано, що інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва здійснюється в умовах відсутності єдиного системного підходу, методології обліку та комплексної оцінки трансформації.

Проведено дослідження економічної сутності та класифікаційних засад терміна «агроінновація» в системі обліку та оперативного контролю підприємств АПК. Обґрунтовано, що безпосередньо у більшості підприємств АПК не виокремлюється такий об'єкт управлінського обліку, як інноваційні витрати, та відсутня система оперативного контролю. Важливе значення має класифікація агроінновацій: у розрізі облікових об'єктів та груп. Розроблена система класифікаційних ознак за спрямованістю результатів агроінноваційної діяльності, зокрема, за видами об'єктів агроінноваційної діяльності, способами створення, термінами реалізації проєктів, що підвищить аналітичність інформації. Вказано на доцільність запровадження національного стандарту, який би регламентував та висвітлював облік інноваційної діяльності. Запропоновано складові організаційного забезпечення оперативного контролю інноваційної діяльності. Доцільною є розробка методики проведення оперативного контролю інноваційної діяльності підприємств АПК.

Пропонуємо для підприємств АПК розробити систему заходів з організації обліку та калькулювання витрат на агроінновацію, що сприятиме підвищенню якості продукції та рівня її конкурентоспроможності в умовах ринку. Вирішення вказаних проблем дасть змогу перейти на новий рівень організації обліку агроінноваційної діяльності та підвищить його аналітичність для прийняття рішень у системі управління підприємствами АПК.

Ключові слова: агроінновації, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, управлінський облік, оперативний контроль, підприємства АПК.

Andrushko R., Myronchuk Z. Agro-innovation as an object of accounting and control

Modern aspects of innovative activity of agro-industrial enterprises are stated and the expediency of innovative development of agricultural production is pointed out. It was found that development of agro-innovation is an important prerequisite for economic growth of the national economy, increase of the competitiveness of products and the formation of food security. It is indicated that the innovative development of agricultural production is carried out under absence of a unified system approach, accounting methodology and comprehensive assessment of transformations.

The work provides definition of the economic essence and classification features of the concept of "agro-innovation" in the system of accounting and operational control of agricultural enterprises. It is substantiated that most enterprises of agro-industrial complex do not specify such object of managerial accounting as innovative expenses and there is no system of operative control. The classification of agro-innovation is important in terms of accounting objects and groups. The system of classification signs on the direction of the results of agro-innovative activity, in particular: on kinds of the objects of agroinnovative activity, ways of creation, terms of the projects implementation which will increase analyticity of the information is developed. The expediency of introduction of the national standard which would regulate and cover the account of

innovative activity is specified. The components of organizational support for operational control of innovation activity are offered in the work. It is advisable to develop a methodology for operational control of innovation activities of agricultural enterprises.

It is offered for agro-industrial enterprises to develop a system of measures for organization of accounting and calculation of costs for agro-innovations, which will improve the quality of products and the level of its competitiveness in the market conditions. The solution of these problems will allow passing to a new level of organization of the account of agro-innovative activity and will increase its analyticity for decision-making in the system of management of the enterprises of agro-industrial complex.

Key words: *agro-innovation, innovative activity, innovative development, management accounting, operational control, agro-industrial enterprises.*

Постановка проблеми. Під інноваційним розвитком сільськогосподарського виробництва розуміється процес, який характеризується збільшенням обсягів виробництва продукції і підвищенням її конкурентоспроможності, що можливо за рахунок створення нових технологій та активізації впровадження сучасної техніки й устаткування.

На теперішній час більшість підприємств аграрного сектору чітко усвідомлюють вагомість і закономірність розширення виробництва та підвищення рівня прибутковості за допомогою впровадження агроінновацій. У цій ситуації визначальне місце належить державній підтримці стратегії інноваційного розвитку підприємств АПК, яка повинна здійснюватися на системній та послідовній основі. Аналіз чинних формальних норм у сфері розвитку аграрних відносин свідчить про те, що як у концептуальному плані, так і в обґрунтуваннях прикладного характеру інституціональне регулювання розвитку інновацій провадиться в умовах відсутності єдиного системного підходу, чіткої методології та комплексної оцінки трансформацій.

Підприємства АПК повинні бути зацікавлені у поєднанні своїх інтересів та зусиль у створенні й застосуванні нових технологій з метою виходу на внутрішній та зовнішній ринки з конкурентоспроможною продукцією.

Безпосередньо у більшості підприємств АПК не виокремлюється такий об'єкт управлінського обліку, як інноваційні витрати та доходи, відсутня і налагоджена система оперативного контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розвиток світової наукової думки стосовно теорії інновацій зробили зарубіжні науковці П. Друкер, Б. Санто та ін. Особливості економічної сутності інноваційного розвитку аграрного сектору економіки розглянуто у працях О. Дацій (2008), О. Кот (2008), М. Садикова (2002), Н. Сіренко (2010), О. Смолки (2019) та ін. Зокрема, О. Дацій уточнив визначення поняття «інновації в сільському господарстві» як «зміна в техніці, технології, організації, екології, економіці, а також у соціальній сфері з метою одержання економічного ефекту, спрямованого на задоволення певних суспільних потреб людського буття» (Дацій, 2008, с.); А. Садиков розглядає інновацію в розрізі сільськогосподарського виробництва і зазначає, що «сутність інновації полягає в пошуку нового, нетрадиційного способу досягнення мети, тобто стосовно досліджуваної проблеми – забезпечення економічності й екологічності сучасного сільськогосподарського виробництва» (Садиков, 2002, с. 65).

Водночас існують різні підходи до визначення економічної сутності терміна «агроінновація» та ефективності впровадження інновацій аграрними підприємствами. Зокрема, О. Кот у своїй праці, не погоджуючись з деякими науковцями, зазначив, що агроінновації – це системні впровадження в аграрну сферу результатів науково-дослідницької діяльності, що приводять до позитивних якісних та кількісних змін у характеристиці взаємозв'язків біо- й техносфери і поліпшують екологічний стан навколишнього середовища (Кот, 2008, с. 31–32).

Особливості бухгалтерського обліку в управлінні інноваційною діяльністю відображено в наукових напрацюваннях Д. Дідуха (2012), В. Жука (2011) та ін.

Виходячи з великої кількості різноманітних наукових трактувань категорії «агроінновація», виникає потреба в дослідженні організаційних засад обліку і методики проведення контролю за формуванням витрат за кожною з класифікаційних груп щодо агроінноваційної діяльності.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є визначення економічної сутності та класифікаційних ознак поняття «агроінновація» в системі обліку та оперативного контролю підприємств АПК. Сучасний рівень організаційного забезпечення обліку та оперативного контролю агроінноваційної діяльності підвищить аналітичність і поліпшить систему управління підприємствами АПК.

Методика дослідження та матеріали. Для методичних основ наукового дослідження використані загальнонаукові методи (аналізу та синтезу, аналогії та моделювання, індукції і дедукції, системного аналізу) та спеціальні (тенденцій та особливостей досліджуваної проблеми та дослідження і виявлення закономірностей).

Обґрунтування і розкриття обліково-аналітичної сутності інноваційної діяльності здійснено методами індукції і дедукції, аналізу та синтезу. Використання системного методу дало змогу визначити основні класифікаційні ознаки і здійснити загальну обліково-економічну класифікацію агроінновацій.

Використання в сукупності зазначених методів допомогло розкрити тему дослідження та отримати наукові результати.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні акти України, матеріали науково-практичних конференцій, інформація інтернет-видань і веб-сайтів.

Теоретичним базисом дослідження є напрацювання зарубіжних і вітчизняних учених. Слід зазначити, що до основних відмінностей, які виділяють автори, можна віднести неістотність і другорядність окремих класифікаційних ознак та відсутність чітких меж між видами інновацій.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан аграрної галузі зумовлюється глобальним впливом технологічної модернізації, яка не завжди є доцільною і не відповідає дійсним потребам і можливостям сільськогосподарських виробників. Підприємства АПК, прагнучи дотримуватися основних принципів інноваційного розвитку, мають враховувати особливості й можливості вітчизняного аграрного ринку та необхідність екологічної безпеки.

Інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на пошук можливостей інтенсифікації сільськогосподарського виробництва та задоволення суспільних потреб у конкурентоспроможних продуктах і послугах завдяки використанню науково-технічного та інтелектуального потенціалу. Інноваційну діяльність, на нашу думку, в агропромисловому виробництві доцільно розглядати з двох позицій (рис. 1).

У Законі України «Про інноваційну діяльність», зазначено, що інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технологічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфер (Про інноваційну діяльність, 2002).

Інновації (від лат. *innovatio* – поновлення, зміна) – нові досягнення в галузі, технології чи управлінні, призначені для використання в операційній, інвестиційній чи фінансовій діяльності підприємства (Андрушко, 2017).

Інновації в сільському господарстві є реалізацією в господарській практиці результатів наукових досліджень, які втілюються у нові сорти рослин, породи і види тварин, нові або поліпшені продукти харчування, матеріали, нові технології у тваринництві, рослинництві й переробній промисловості, нові методи профілактики та лікування тварин і птахів, нові добрива і засоби захисту в рослинництві і тваринництві, нові форми організації й управління, нові підходи до надання соціальних послуг, що дає змогу підвищувати ефективність виробництва.

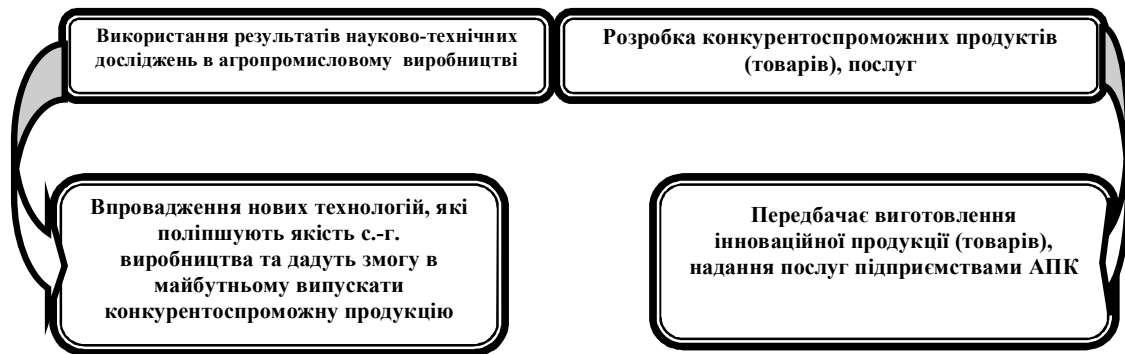

Рис. 1. Сучасні передумови інтенсифікації сільськогосподарського виробництва на агроінновацію.

Джерело: сформовано авторами.

Внаслідок того, що сутність поняття «агроінновація» ототожнюється як «інновації в сільському господарстві», вважаємо, що зміст цієї категорії визначається, як впровадження в аграрну сферу технологічних, технічних, організаційних, економічних, екологічних та інших видів інновацій з метою отримання прибутку та задоволення соціальних потреб. Звідси у вужчому значенні агроінновації є реалізацією в господарській практиці результатів наукових досліджень і розробок у вигляді нових технологій, нових підходів до організації управління, маркетингу, логістики, що сприяють підвищенню ефективності виробництва і конкурентоспроможності продукції.

На основі вивчення зарубіжних і вітчизняних досліджень слід зазначити, що до основних відмінностей, які виділяють науковці між видами інновацій, можна віднести неістотність і другорядність окремих класифікаційних ознак та відсутність чітких меж. Тому залежно від конкретних умов можна спостерігати належність однієї й тієї самої інновації до різних груп. Так, за ступенем новизни інновації можуть бути засновані на нових відкриттях або бути створеними на основі нового способу, застосованого до існуючих явищ. Класифікація інновацій за ступенем новизни полягає в розподілі сукупності інновацій на однорідні групи за порівняльним рівнем новизни з метою оцінки їхньої значущості. Поняття новизни інновації може стосуватися продукту або технологічного процесу загалом у разі його абсолютної новизни або тільки деяких його елементів, змінюючи функції і характеристики існуючого продукту або процесу. За характером потреб,

які задовольняють інновації, вони можуть бути орієнтовані на існуючі потреби або можуть створювати нові.

Для сільськогосподарської діяльності пропонуємо такі класифікаційні ознаки та групи агроінновацій (табл. 1).

За спрямованістю впливу на обсяг витрат інновації поділяються на розширюючі, раціоналізуючі і змінні. Розширюючі агроінновації націлені на глибше проникнення в різні галузі та ринки наявних базисних інновацій (наприклад, комп'ютеризація від обмеженого використання великих ЕОМ до масового застосування персональних комп'ютерів і мережі Internet). Раціоналізуючі суттєво близькі до поліпшуючих. Змінні інновації призначені для заміни одних продуктів або технологій іншими (новими), заснованими на виконанні тих самих функцій.

Комплексний характер інновацій, їхня складна природа, розмаїтість сфер і способів використання вимагають виділення чітких критеріїв класифікації інновацій в агропромисловому виробництві, що дасть змогу конкретніше, повніше й об'єктивніше оцінити агроінновації, визначити їхню результативність і спрямованість інноваційного розвитку, а також методи управління за кожною з класифікаційних груп.

Відмінною рисою інновацій в агропромисловому виробництві є наявність окремої групи нововведень, пов'язаних із присутністю в агровиробничій системі біологічних елементів, до яких слід відносити не лише сільськогосподарські культури і тварин, а й сільськогосподарські угіддя. Найважливіший засіб виробництва і особливий об'єкт інновацій – земля.

Таблиця 1

Класифікаційні ознаки та групи агроінновацій

Класифікаційна ознака	Класифікаційна група
Ступінь результативності	<ul style="list-style-type: none"> • Базові • Поліпшуючі • Вторинні • Псевдоінновації
Предмет та сфера застосування інновацій	<ul style="list-style-type: none"> • Біологічні • Економічні • Технічні • Технологічні • Соціальні • Управлінські • Маркетингові • Екологічні
Вплив на процес виробництва	<ul style="list-style-type: none"> • Інновації, що вимагають великих вкладень • Інновації, що вимагають мінімальних витрат • Інновації, можливі без додаткових витрат
За спрямованістю впливу на обсяг витрат	<ul style="list-style-type: none"> • Розширюючі • Раціоналізуючі • Змінні
Ступінь спеціалізації інновації	<ul style="list-style-type: none"> • Вузькоспеціалізована • Спеціальна • Універсальна
«Чистота» інновації	<ul style="list-style-type: none"> • Патент • Ліцензія • Пропозиція • Роялті
Об'єкт реалізації інновації	<ul style="list-style-type: none"> • Ресурсні • Процесні • Ринкові
Ступінь новизни інновацій	<ul style="list-style-type: none"> • Нові для підприємства • Нові для регіону • Нові для області • Нові для галузі
Спрямованість використання	<ul style="list-style-type: none"> • Прибуткові • Неприбуткові
Ступінь ризику, характер потреб, що задовольняються	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність • Повна невизначеність • Невизначеності • Орієнтовані на існуючі потреби • Можуть створювати нові
Обсяг реалізації інноваційного проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Внутрішній ринок • Зовнішній ринок

Джерело: сформовано авторами.

Відповідно до чинних національних стандартів визначення об'єктів обліку «агроінновація» та «агроінноваційні витрати» не існує. Крім того, ці об'єкти не відображені відповідними показниками у фінансовій звітності.

Відповідно до п. 1. Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облік інновацій та інноваційної діяльності відноситься до об'єктів внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» їх можна віднести до загальновиробничих витрат у складі тих, що призначені для вдосконалення технології й організації виробництва (Жук, 2011). У складі загальновиробничих витрат інноваційні витрати наприкінці місяця розподіляються між окремими видами продукції. З огляду на тривалий період формування собівартості сільськогосподарської продукції (близько одного року) такий спосіб відображення в обліку витрат на інновації має низку недоліків.

Іншим способом обліку інноваційних витрат у сільськогосподарських підприємствах є застосування рахунка 94 «Інші витрати операційної діяльності». Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» до цієї групи належать витрати на дослідження та розробку. Можливо було б застосовувати рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів», якщо результат не може бути відомим у звітному періоді.

У П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» йдеться про заплановані підприємством дослідження, які воно проводить уперше з метою отримання нових наукових і технічних знань (Жук, 2011). Під розробкою мається на увазі застосування підприємством результатів досліджень для планування і проектування нових або вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг для подальшого серійного виробництва чи використання. Таке розуміння інновації близьке до того, що стосується аграрної діяльності.

Отже, враховуючи специфічні особливості діяльності підприємств АПК, необхідно самостійно приймати рішення щодо вибору методики відображення в обліку витрат, пов'язаних з інноваційною діяльністю.

Слід зазначити, що агроінновації – це актив господарської діяльності підприємств і процес його впровадження, що відрізняється від його аналогів, які використовуються у практичній діяльності суб'єкта господарювання і є відокремленим об'єктом бухгалтерського обліку.

За спрямованістю результатів інноваційної діяльності, які застосовуються як науковий інструментарій, агроінновації поділяємо на інновації-процеси (технології) та інновації-продукти. Агроінноваційні продукти – це витрати підприємства на створення, вдосконалення або придбання активів (продуктів), які є інноваціями. Агроінноваційні процеси охоплюють всі сторони діяльності (операційну, фінансову та інвестиційну) й становлять собою витрати на заходи щодо впровадження нововведень у діяльність сільського господарства.

Для цілей бухгалтерського обліку визначальне значення має поділ агроінновацій за способами створення й термінами реалізації проектів, що підвищує аналітичність ін-

формації. На основі узагальнення результатів досліджень пропонуємо систему класифікаційних ознак за спрямованістю результатів агроінноваційної діяльності (рис. 2).

Безпосередньо інноваційна діяльність стосується не лише виробництва інноваційного продукту, а й претендує на ширший обсяг, який охоплює технологічні інновації (інноваційна діяльність, пов'язана із впровадженням нових технологій та виробництва), ринкові інновації (інноваційна діяльність, пов'язана із засвоєнням нових ринків збуту існуючих або інноваційних продуктів, товарів, послуг), культурні інновації (інноваційна діяльність, спрямована на перепрограмування інноваційного мислення учасників бізнес-процесів на розвиток інтелектуальної складової власного капіталу).

Відповідно пропонуємо класифікацію агроінновацій у розрізі облікових об'єктів (табл. 2).

Наведена класифікація доводить, що доцільно застосовувати єдиний вартісний вимірник для оцінки її в повному відображенні.

Водночас виникає потреба в інформації про інноваційні проекти в цілях управління виробничо-господарською діяльністю підприємств АПК. Відповідна інформація систематизується для внутрішніх користувачів як інструмент процесу управління підприємством.

У контексті системи організації обліку агроінновації – це сукупність господарських операцій, що мають кількісно-умовне вираження й утворюють єдиний процес: *розробка (створення) – розширення – впровадження – функціонування нововведення* та відображаються в реєстрах управлінського обліку та фінансової звітності як рух активів підприємств і джерел його формування.

Визначення змісту агроінноваційного процесу дає змогу констатувати наявність відповідних етапів і результатів, які постають елементами інституціонального середовища та впливають на їхню ефективність (табл. 3).

Недостатній рівень забезпечення в системі управління підприємствами АПК інформацією про фактичний обсяг інноваційних витрат зумовлює проведення оперативного контролю.

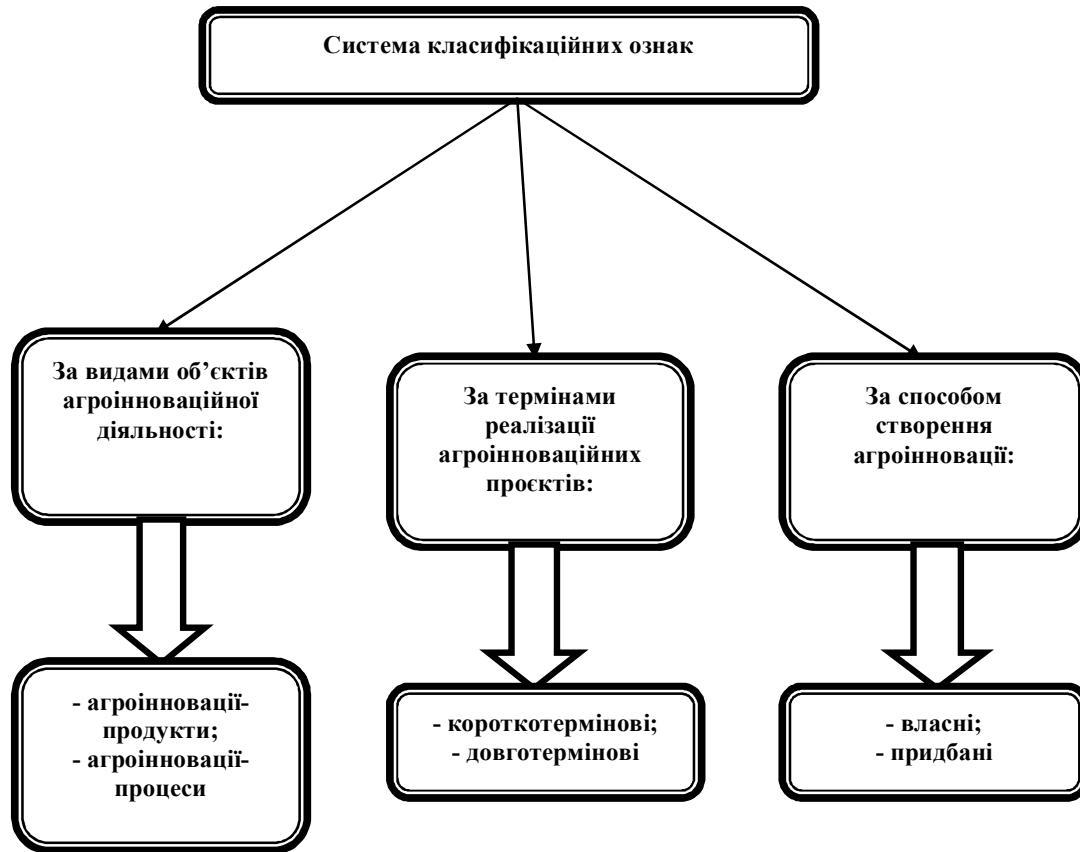

Рис. 2. Система класифікаційних ознак за спрямованістю результатів агроінноваційної діяльності.

Джерело: сформовано авторами.

Таблиця 2

Класифікація агроінновацій у розрізі облікових об'єктів

Обліковий об'єкт	Визначення
Управлінська	реорганізація структури управління
Товарна	впровадження нового продукту або якісних змін старого
Технологічна	впровадження нових технологій, методів виробництва
Логістична	освоєння нових методик формування переміщень і джерел постачання сировинних ресурсів
Ринкова	пов'язана із засвоєнням нових ринків збуту існуючих або інноваційних продуктів, товарів, послуг
Маркетингова	розробка нових методик просування продукції на ринку, нові способи моніторингу ринку
Інформаційно-аналітична	реформування або трансформація обліково-аналітичної і контролюючої систем
Соціальна	впровадження нових соціальних програм для працівників сільськогосподарського підприємства
Екологічна	впровадження нових заходів для забезпечення охорони довкілля
Культурно-етична	формування у працівників нового мислення стосовно життєвоорієнтованих цінностей

Джерело: сформовано авторами.

Елементи інституціонального середовища агроінноваційного процесу

Етап	Зміст	Результат
Створення агроінновацій	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Вивчення потреб аграрного підприємства; ✓ Формулювання ідеї, оцінка її актуальності; ✓ Проведення фундаментальних і прикладних досліджень; ✓ Практичне виконання розробок, їхнє оформлення; ✓ Оцінка і відбір агроінновацій 	Науково-технічні ідеї; Агроінноваційні проєкти; Інноваційні пропозиції для інвестування.
Розширення агроінновацій	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Презентація інновацій; ✓ Інформаційне забезпечення товаровиробників, підготовка і перепідготовка кадрів; ✓ Державна підтримка розвитку агроінновацій 	Формування ринку агроінноваційних послуг; Підвищення інноваційної активності с.-г. виробників.
Освоєння і впровадження агроінновацій	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Придбання агроінновацій; ✓ Організаційно-економічний механізм засвоєння агроінновацій; ✓ Встановлення договірних відносин між товаровиробниками і розробниками агроінновацій; ✓ Формування платоспроможності виробників на агроінновації 	Нова продукція чи технологія, нові сорти, види і породи тварин, нові форми організації і управління аграрним підприємством.
Функціонування агроінновацій та ефект їхнього використання	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Споживання агроінновацій ✓ Ефективність використання агроінновацій в підприємствах АПК (відношення доходу, отриманого товаровиробниками, до витрат на створення агроінновацій та їхнє засвоєння у сільськогосподарському виробництві) 	Вихід конкурентоспроможної продукції. Формування потреб на ринку; Економічний, соціальний екологічний ефект.

Джерело: сформовано авторами.

Організація оперативного контролю підприємств АПК передбачає виконання таких завдань:

- захист активів і власності;
- надійність і достовірність інформації;
- ефективність використання ресурсів;
- допомога менеджерам у досягненні поставлених цілей.

До об'єктів оперативного контролю інноваційної діяльності відносять: управлінські звіти, планово-розпорядчі документи (бюджети, кошториси, бізнес-плани, ліміти тощо), безпосередньо інноваційні витрати та доходи, так і процеси, пов'язані з їх виникненням; показники оцінки та ефективності.

Доцільно розробити загальну методичку проведення оперативного контролю інноваційної діяльності підприємств АПК (Андрушко та Мирончук, 2019), що забезпечить зменшення рівня інноваційних витрат, як основи підвищення ефективності діяльності підприємств АПК (рис. 3).

Висновки та перспективи подальших наукових пошуків. Інноваційна діяльність є важливою складовою системи заходів щодо прискорення розвитку підприємств АПК, підвищення їхньої ефективності та конкурентоспроможності продукції.

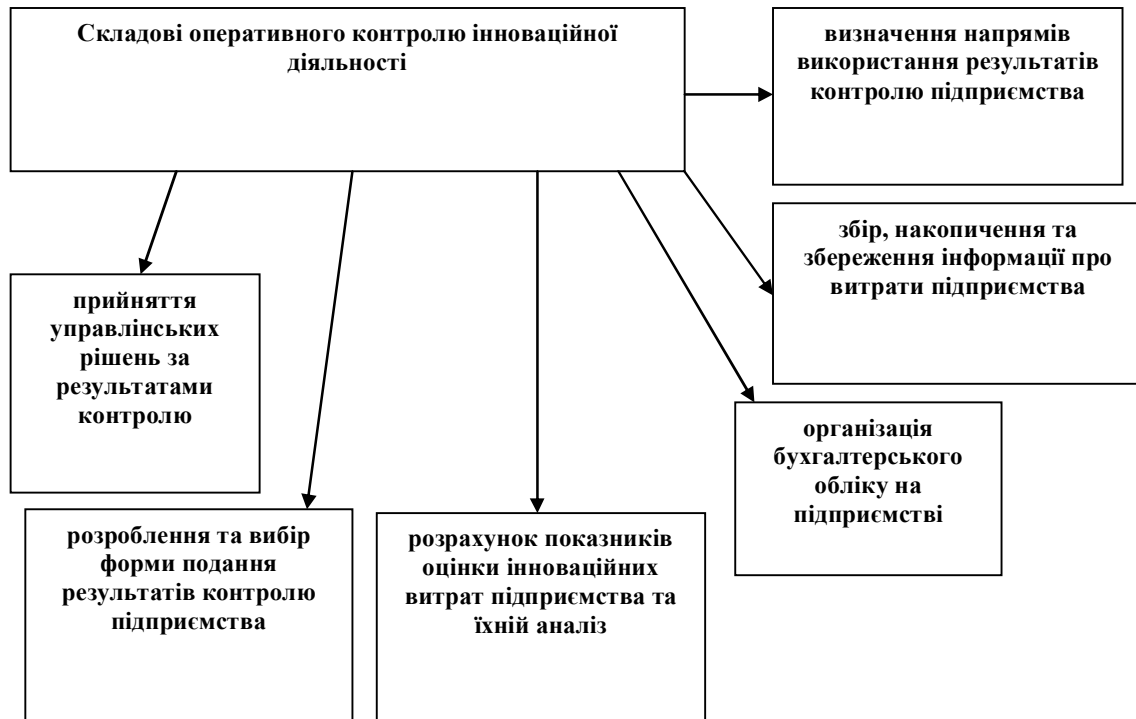

Рис. 3. Складові організаційного забезпечення оперативного контролю інноваційної діяльності.

Джерело: сформовано авторами.

Практика останніх років доводить, що існуючий рівень організації обліку підприємств АПК не спроможний задовольнити всі вимоги інноваційної діяльності та проводити оперативний контроль у повному обсязі.

Відсутність чіткої методології формування облікової інформації, відображення у системі рахунків інноваційних процесів та впорядкованої системи внутрішньої звітності щодо інноваційної діяльності підприємств АПК перешкоджає ефективному управлінню. Виникає необхідність розробки національного стандарту, який би охоплював усі види інноваційної діяльності та чітко регламентував їхній облік.

Для цілей бухгалтерського обліку визначальне значення має поділ агроінновацій за

видами об'єктів інноваційної діяльності, способами створення й термінами реалізації проєктів, що підвищить аналітичність інформації.

Тому підприємства АПК, які мають на меті впровадити систему суцільного управління агроінноваціями повинні розробити власну систему заходів з організації фінансування, обліку та калькулювання витрат, що у свою чергу сприятиме підвищенню якості продукції та рівня її конкурентоспроможності.

Вирішення перелічених проблем сприятиме значному зростанню інноваційної активності, створить комплексну обліково-аналітичну систему та підвищить ефективність контролю.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

Андрушко, Р. П., 2017. Необхідність внутрішньогосподарського контролю інноваційних витрат в системі управління сільськогосподарським підприємством. *Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 листопада 2017 р. Харків: ХНАУ.

Андрушко, Р. та Мирончук, З., 2019. Доцільність інноваційного розвитку сільсько-господарського виробництва та оптимізації обліку і контролю. *Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК*, 26, с. 119–123.

Дацій, О. І., 2008. Методичні основи дослідження інноваційного розвитку галузей сільсько-господарства. *Агро Світ*, 14, липень, с. 15–18.

Дідух, Д. М., 2012. Інновації як об'єкт обліку та аналізу. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*, 2012. 1(2), с. 319–331.

Жук, В. М., 2011. Концептуальні підходи вирішення поверхневих та глибинних проблем обліку інноваційної діяльності. *Облік і фінанси АПК*. 1, с. 36–39.

Кот, О. В., 2008. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та його організаційно-економічне забезпечення. *Проблеми науки*, 9, с. 30–37.

Про інноваційну діяльність: закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV із змінами та доповненнями, 2002. [online]. Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15> [Дата звернення 2 жовтня 2020].

Садиков, М. А., 2002. Інноваційна діяльність та її сутність у сфері АПК. *Економіка АПК*, 1, с. 63–66.

Сіренко, Н. М., 2010. *Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України*. Миколаїв.

Смулка, О., 2019. Інноваційна діяльність сільськогосподарських підприємств Львівської області: результати дослідження. *Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК*, 26, с. 48–55.

Стаття надійшла 15.11.2020

